

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — **Inserati:** Šeststopna petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — **Velja za Ljubljano v upravnishvu:** za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. **Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.**

Štev. 163.

V Ljubljani v torek, 21. julija 1885.

Tečaj II.

Trst in eksport na vzhod.

Od velespoštovanega trgovca došel nam je ta dopis. Dasi se njegovi nazori ne vjemajo v vseh točkah popolnoma z našimi, ga vender z veseljem priobčujemo v naslednjem:

Kakor so različnega mnenja v politiki razne stranke v Trstu, v jednom so vender vse istega mnenja, v tem namreč, da je mnogo obrtnih strok zaostalo in da vsled tega peša tudi naša trgovina. To je zelo žalostna prikazen, kajti vsak tak pojav je grobni napis številu uničujočih eksistencij ter potrdilo o izgubi velikih svot narodnega premoženja. Res da ne manjka predlogov in nasvetov, kako bi se mogel ta narodni blagostan razdirajoči položaj odpraviti; žal! do zdaj se ni moglo najti nobeno drugo sredstvo, nobeden drug lek za to bolezen nego državna pomoč ali znižanje transportnih tarifov. To pa je zopet žalostno znamenje, katero jasno kaže, kako daleč smo še od zboljšanja, kajti samo oni bolnik sme upati, da ozdravi, kateri je spoznal svoje stanje ter si potem poišče primernih zdravil. Ne varajmo se; dokler naša obrtnija in naša trgovina ne nastopita popolnoma spremenjenih potov, toliko časa pač tudi nimamo pričakovati zboljšanja poljedelskih razmer.

Osamljeno pač morejo nastopiti trenotki, da se vsled posebnih odnošajev povzdigne jedna ali druga obrtna stroka, a to ne more biti trajno. — Tudi se v lastno škodo ne smemo tolažiti s tem, da končno število letne bilance kaže še vedno naraščajočo trgovino, mi imamo še mnogo storiti, kajti če ne hodimo jednako hitro z drugimi državami, pomenja to uže toliko, kakor iti navzdol.

Kadar pa se hoče opravičevati neugoden naš položaj, trdi se vselej, da se preveč izdeluje, je preveč izdelkov.

Zatrjuje se, da ne more prej postati bolje, dokler se kakor gobe narasle tovarne ne zapró ter tako ostane za one, katerim bode še odločeno življenje, reelna podlaga, na kateri morejo doseči kaj vspeha, morejo procvitati. To je huda, egoistična beseda, kajti nje posledica je pogin drugih. In kaj naj si mislimo o tem, če se zopet oživi to načelo, da bode vladal močnejši, t. j. oni, kateri ima večji kapital? Naš proletarijat bi se tako še za mnogo pomnožil in socialno vprašanje postalo bi še mnogo opasnejše. Človeštvo vedno narašča in z njim tudi konsum. A mnogo bolj hiti vsled zboljšanja vseh slojev tehnike produktivna sposobnost in stvarja in mora stvarjati več izdelkov, nego se jih more porabiti v mejah jedne dežele. Dasi se vse to jasno in logično godi in se je godilo, naši trgovci so se premalo ozirali na to, ali bolje, se prav nič niso ozirali, kajti da se odpravi to, je samo jedna pot izvoz (eksport) in ta je daleč za produkcijo.

Druga v našem času tolikrat rabljena beseda se glasi: Varstvena carina. „Mi ne moremo izdelovati, ker nimamo varstvene carine“, ali „mi ne moremo izvažati, ker so naši sosedje obdani na vseh straneh z varstveno carino.“ Dobro, priznavamo tudi mi, da slednje pač stavi izvažanju ovire, a v državi, katera ima na razpolaganje morje, se pač ne more trditi, da zaradi tega propada trgovina in obrt; kdor bi kaj takega trditi hotel, kazal bi samo, da ima malo razuma za trgovino, in tudi malo tvorne moči. Nečemo tu podrobno razmotrivati, kako težavno je, tekmovali z jednako močnim, mnogo presežnim nasprotnikom v lastni deželi; a vprašamo pa vender le, zakaj se hoče s silo prodreti „zaprta“ meja, zakaj se ne poišče meja, katere nihče zapreti ne more, ob kateri nam je odprt ves svet, morje? Glavno

tržišče za našo vnanjo trgovino iskati se mora po geografični leži in drugih odnošajih na vzhodu. In skoro sramotno je za nas, kateri smo bili skozi stoletja stražarji vsemu zapadnemu napredku, omiki, sramotno, da bi mi ne mogli osvojiti si zdaj ob mirnih časih vzhodna tržišča, da bi mi z našo krvijo napojeno setev prepuščali tujim rokam? Mi imamo pristanišče — katero se more z njim meriti? — koje more v popolni meri posredovati trgovino med osrednjo Evropo in orijentom. Kdor je še dvojil o tem, ta naj le pomisli na to, da je nemške vlade namera, napraviti Trst izhajališčem za svoje parobrodne črte in ta uvidel bode takoj pravi pomen našega Trsta.

Katero mesto pa zavzima Trst, tako rekoč vrata za trgovino na zapad, prvo pristanišče v državi, v kateri lepo procvita obrt in katera šteje nad 22 milijonov prebivalcev? Danes je zelo slabo, morda komaj toliko, kakor je bilo za Marije Terezije in nje visokodušnega sinu. Navdaje nas skoro zavist, čitajoče, da se je v tistem času število stanovnikov podvojilo, da potrojilo, da je bilo tedaj v Trstu več naselbin raznih narodov in da je bila osebno njegova industrija v cvetu, katera je po številu tovarn dandanašnji čas za mnogo presežala. In kdo je vzrok, da je dandanes takó? V prvi vrsti prebivalstvo samo, potem trgovski stan in obrtvalci v državi in v drugi vrsti še obstoječe svobodno pristanišče. Tržaški trgovci, privilegovani po mnogih ugodnostih geografične leže mesta, obdrajeni z mnogimi prednostmi, pridobili so si brez posebnega truda v teku časa obilo premoženje. Zdanjost zahteva tudi od trgovca izpolnitev velike naloge, in gospodje ob Jadranskem morji niso ali tej nalogi kos ali pa so preleni, in tako se zgodi, da si rajši odpočijejo na lavorikah svojih pradedov. V istini živi dandanes Trst le

zavcem potipa po hlačah; prepriča se, da se prst tudi prijema.

Borinec vrže opazujoč pogled na prijatelja Brusa, žalostno v kotu sedečega. Nato sede, ter pregleduje svojo stražno knjigo. Čez nekoliko spet ustane, in — stol ž njim, ki se v nekaj sekundah s prasketom odloči od hlače in ropotno pade na tla. Borinec vrže drugi opazujoč pogled na prijatelja Brusa, a ta je bil še bolj žalostnega obraza.

„No, le počakaj“, misli si Borinec, „s tem voščilom te bom še dobro namazal.“ Nato se je obnašal, kakor bi nič ne bilo. Popijeta še en liter, da sta imela obadva rdeče nosove in da je Brus skoro jokal.

Odslej si je podčastnik Borinec glavo trl, kako bi izplačal svojega prijatelja. Ker ni bil preiznajdljive narave, preteče precj časa, ne da bi mu kaj na misel prišlo, kar sliši nekega dné za seboj močno kihniti, da se je skoro ustrašil. Prav ko se Borinec obrača, črsne starka, da se je zatem še par minut tresla. „Bog te neče!“ mēni podčastnik, „tako kihanje je živinsko.“ Dalje ni mislilo. Dalje gredoč sreča prijatelja Brusa, rokujeta se pristrčno,

kakor bi se veliko let ne bila videla. Borincu so se svetile oči, kakor še nikdar poprej . . . morda se mu je porodila nova misel.

V tem pride nedelja, v nedeljo pa je parada na trgu. Moštvo je stalo v štirih eskadronah, dve prostakov, ena podčastnikov, in ena gospode častnikov. V sredi so stali trobentarji, nekoliko lahkih kosov pihajoči, otroci so imeli papirnate čake, ter se igrali vojake, dekletca so se držale za roke ter plesale kolo.

Gospod polkovnik je obhajal okolu štirih eskadron, govoril z gospodo častniki in podčastniki, hoteč se pokazati priljudnega in prijaznega.

Borinec je bil ves čas premetenega obraza. Ko se obrne polkovnik k četrti eskadroni, pri kateri sta bila Borinec in Brus, sune Borinec prijatelja Brusa s komolcem:

„Na, Brus, bova vsaki še eno v nos potegnili, predno stari pride“, ter potegne zavitek duhana nosljanca, nudeč ga prijatelju s pobešenimi očmi. Brus pogleda prijatelja ter koj opazi, da nekaj nakanjuje; zato dé:

Listek.

R a p o r t.

(Konec.)

Borinec je bil ta hip preveč zmeden, da bi bil mogel premisliti, kako mu je raport prišel pod sedalo. Brž hiti nazaj in izroči papir še precj dostojno.

„Gospod častnik, odpustite“, opravičuje se Borinec, . . . „sem se moral uže nekako nanj nesei . . .“

Pri teh besedah je naredil takó smešno resen obraz, da se je častnik komaj smehu uzdržal ter se je hitro odpravil.

V svojo sobo priševši, govori sam seboj: „Kaj takega se mi ni primerilo, kar sem na svetu . . . Vem za gotovo, da sem dejal raport na pisalnik in ne na stol . . . in če tudi . . . kako, da se me je pri . . .“

Ne izgovorivši zadnjega zloga, se brž s ka-

bolj od spedijskega posla; o pravi posredovalni trgovini, katera je jedini pravi življenski pogoj, pa skoro da ni sledi. Kam bode pripeljalo to, ni treba posebno premišljevati. — 2.

Maroko.

Še pred 25 leti, ko je Gerhart Rohlfs prepotoval Maroko, bila je ta dežela za Evropce skoro po polnem zaprta, izimši Tanger in nekaj mest na zapadnem obrežju. Prepotovanje dežele bilo je tedaj zelo nevarno za tamošnje trgovce kakor tudi za tujezemske potovalce.

Te razmere so se mnogo zboljšale in osebito je v to pomogla špansko-marokanska vojska.

Ob tej priliki spoznalo je Maroko prvokrat, v koliko jo Evropa preseza na taktiki in orožju. In da si jo tedaj vojska ni še prehudo zadela, vendar dobila je trajne utise.

V teh časih, ko skoro vse evropske države skušajo v črnem svetu pridobiti si novega ozemlja, skoro ni dvojbe, da se bode kmalu kateri državi vzbudilo poželjenje tudi po Maroku. Saj leži Maroko kar pred durmi Evrope, obdaja pa jo Sredozemsko morje in Atlantski ocean; tudi je večinoma zelo rodovitna, bogata rud in ima mehko podnebje. Razmere pa so v deželi zelo zamotane in gospodarstvo vlade je silno slabo, kar oboje bi gotovo pospeševalo osvojitve te dežele.

Nastaja le vprašanje, kdo naj si osvoji ta bogat delež; vprašanje to pa je težko rešiti, in ravno zaradi tega je Maroko še zdaj nezavisna.

Angleška držala se je od nekdanj, poleg hrepenenja po razširjenju trgovinskih zvez, politike, naj se ohrani v Maroku *status quo*. Razen tega pa mora kot posestnica Gibraltarja gledati to, da ne pride severni del v roke kaki drugi oblasti.

Strategični pomen Gibraltarja danes ni več tolik, sicer mu pa odvzima mnogo veljave nasproti ležeči španski trdnjavi Centa; vendar je Gibraltar za Angleže še precejšnjega pomena v vojaškem in trgovinskem oziru.

Sicer je Angleška uže večkrat skušala Španijo pregovoriti, naj bi jej odstopila Cento za Gibraltar, a zamán; Španija pač dobro vé, kolikega pomena je Centa, jedna najvažnejših točk na marokanskem ozemlju, razen tega pa se vedno goji nadejo, da kedaj Gibraltar vendar pripade še Španiji nazaj.

Angleška mora se torej vedno držati te politike, da podpira Maroko; tako storila je uže v špansko-marokanski vojski. Tedaj vplivala je z vso silo na Španijo, Maroko pa je podpirala z denarjem in orožjem.

Vseh drugih načel pa se drži francoska politika v Maroku. Ta si naravnost skuša prisvojiti kaj ozemlja. Francija, katera vidi v Algeriji

naravno nadaljevanje Francije na afrikanških tleh, pridružila je na vzhodu temu naravnemu nadaljevanju Tunis in zdaj bi rada to storila na zapadu še z Maroko. Najprej si pač želi podaljšanje svojih zapadnih mej do reke Meluja, kajti ta provincija bila je ognjišče skoro vsem večjim uporom, kateri so se vršili izza okupacije Algerije. Uporniki umaknili so se na marokanska tla, kjer jim ni bilo možno priti do živoga.

Za poslovanja ministerskega rezidenta Ordege, slavohlepnega in brezozirnega človeka in tudi uže za njegovih prednikov skušalo se je od francoske strani po raznih intrigah doseči znaten vpliv v Maroku. Glavna teh intrig, katera se je še le pred nekaterimi tedni žalostno skončala ter mnogim nedolžnim provzročila mogoč zlo, oslanjala se je na to, da bi se šerif v Uasanu, Sidi el Hadj Abd-Essalom, takozvani „veliki šerif“ spravil popolnoma pod francoski vpliv in bi ga Francoska ob priliki porabila proti zdanji vladi.

Šerifi so, kakor znano pravi nasledniki proroka Mohameda, in čim bolj neposredno pokolenje šerifa od Mohameda se more dokazati, tem večje časti uživa med drugovi.

Šerif v Hasanu — to je mal kraj, kjer stanujejo skoro sami šerifi, kakih 20 nemških milj oddaljen od Tangerja, kjer ima Sidi Abd-Essalam svoja posestva in kjer je prej stanoval — je v istini neposredno bližjega rodu z Mahomedom, nego zdanja vladajoča dinastija. Vendar nima ta šerif v deželi prav nikakega vpliva, in Francija zakrivila je veliko napako, da si je za veliko politično ulogo izvolila ravno to neznatno in nespodobno osebo.

Ta šerif živi sedaj uže več let v Tangarji, a njegovo premoženje se je vsled radodarnosti zelo zmanjšalo, pobožni verniki pa mu prinašajo tudi le pičle darove; na drugi strani pa je izgubil pri svojih drugovih tudi skoro vse spoštovanje po svojem obnašanju. Večkratno občevanje z Evropejci, večkratno oblačenje v evropska oblačila in nekaka liberalnost v verskem oziru odvzela mu je v očeh njegovih drugov čast. Razen tega pa se je poročil še z Evropejko, po kateri so Francozje menili doseči čeznj ves vpliv. In res se je v novjšem času pri francosko-marokanskih prepirih postavil na stran Francozov ter nekatere stanove naščuval k uporu proti vladajoči stranki. To pa je bilo tudi vse, kar je storil; njemu ni se zgodilo nič pod francoskim pokroviteljstvom, toliko hujša kazen pa je zadela one upornike, katere je zapeljal. Francoska vlada si sicer prizadeva, da bi pri marokanski dosegla milosti za upornike, a ta jej odgovarja, da ona sme napraviti z uporniki, katere so njeni podaniki, kar se jej zljubi.

Tako se Francoski do zdaj ni posrečilo, doseči tu kaj pozitivnih uspehov.

(Konec prihodnjic.)

„Borinec, pogledj tu gori na zvoniku, če ne sedi osa vrhu križa.“

Borinec pogleda k višku. Med tem potegne Brus svoj zavitek, napravi si jemaj, vzame Borincu zavoj iz rok, noslja prav glasno in zadovoljno, ter mu dá svoj zavitek.

„Ne vidim nobene ose“, dé Borinec. „Kako bi mogel na zvoniku videti oso? Morda bo lastavica.“

„Mogoče, da je lastavica“, odvrne Brus poln trpljenja. „Na, Borinec, zdaj ti pa jaz jemaj „svojega“ nosljanca ponudim; ta je bolji.“ Rekoč molí „svoj“ zavitek prijatelju. Borinec zagradi precéjšen jemaj, ga potegne v obe nosnici, ostanek pa s prsti ofrkne.

„Ta je dober . . . ta je pa res dober.“

Borinec zatisne oči, miži trdo, da bi se do brega jemaja popolno naužil, med tem pa Brus spet zavitke premeni; prijatelju dá njegovega nazaj, sam pa utakne svojega.

Borinec je komaj zakrival svoje veselje, češ, zdaj sem te pa genol. „Le čakaj mi . . . to imaš za sladkor v voščilu.“

Polkovnik in njegov pobočnik prihajata zmiraj bliže k našima prijateljema. Borinca strese v rokah, potlej ga trese tudi v glavi.

„No, kaj pri njem ne bo delovalo? Saj sem mu ga bil dobro pripravil; mora. Pa še velik jemaj si je ugrabil; še zmeraj se drži kakor stara čepa“, misli Borinec.

Polkovnik je govoril uže z Brusovim levakom. Borinec je čedalje bolj težko čakal. „Kakošen nos ima ta človek; še ne gane se ne . . . tako je neobčutljiv . . . Meni pa uže tako praska in ščiplje po nosu“, misli Borinec.

Nato se ugrizne v ustni, zamiži, malo se potrese, pa je spet dobro Borincu.

„Čuden ta človek“, modruje Borinec dalje, „stoji nepremakljivo, kakor malik.“

Polkovnik govori zdaj z Brusom. Ker se drži pa tako dolgočasno, pusti ga ter se obrne k Borincu.

„Kako se uže pišete?“ ga vpraša polkovnik, kakor bi mu bilo na jeziku.

Podčastnik se nategne in vpokonči, kolikor more, ter mahne z rokama nazaj. Zdaj hoče odgovoriti. A namestu da bi odgovoril, zmajuje in

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Nekateri listi zopet razglašajo vèst, da se snide naš presvitli cesar Fran Josip z ruskim carjem začetkom meseca septembra na gradu v Zakopih.

„Agramer Zeitung“ prinaša članke, v katerih pričinja agitacijo za bližajoče se dopolnilne volitve v zagrebško mestno zastopstvo. Ta list konstatuje, da je štiri petinke zdanjih mestnih odborov v opoziciji proti vladi. Zaradi tega pa tudi vse nekako pojema in peša, kar se tiče mestnih interesov. V bodoče se morajo volilci ravnati pri volitvah po načelu: „Proč s politikom iz komunalne uprave in iz mestnega odbora!“ — Kot kandidat za mesto zagrebškega župana se v vladi prijaznih krogih imenuje poslanec odvetnik Crnković, od opozicije beležnik Arnold in med Starčevićjanci Folnegović.

V Črnovicah izhajajoč poljski list vé pripovedovati, da bode bukovinski deželni glavar vitez Kochanowski poklican v kratkem v gospodsko zbornico. V slednji zakonodavski dōbi zastopal je Kochanowski v državnem zboru mesto Črnovice, pri slednjih volitvah pa si je priboril to mesto dozdani zastopnik tamošnje trgovinske zbornice, Wagner.

Tuje dežele.

Italijansko ministerstvo za notranje zadeve izdalo je okrožnico do vseh prefektov, naj naložijo županom, da spravijo letos zopet v veljavo vlaško leto izdane varstvene naredbe. Med Italijo in južno-amerikansko zvezno državo Kolumbijo nastali so prepiri in zaradi tega odšla je na kolumbijsko obrežje italijanska vojna ladija „Flavio Gioja“. Ker se kolumbijska vlada ni dosta zmenila za italijanske grožnje, zaprosil je poveljnik te ladije od svoje vlade pojasnila, kako mu je v bodoče postopati.

Francoska zbornica sprejela je postavni načrt, s katerim se vlada pooblašča, da poviša uvozno carino na rumunske izdelke. — Na to je zbornica sprejela budget. Senat pričel bode posvetovanje o budgetu dné 27. t. m. Zbornice se torej ne bodo zatvorile pred začetkom avgusta. Listi sklepajo iz tega, da se splošne volitve ne bodo mogle vršiti pred koncem meseca septembra.

„Morning Post“ poroča, da se bode angleški parlament zatvoril dné 6. avgusta, če med tem nastali dogodki ne bodo zahtevali podaljšanja.

Iz Španije dohajajo neprijetne vèsti. V več mestih zasledili so republikanske zarote. Zaprli so znatno število zarotnikov, in med temi bilo je več vojakov, kateri so bili beguni in so se pred kratkim vrnili iz Francoske. V Madridu posrečilo se je oblastvom, zaslediti celo orožarno teh upornikov

stresa z glavo, kakor bi mu zolji brenčali po nji. Polkovnik pogleda pobočnika, ta pa izvoli službeno se nasmehniti.

„Vprašal sem vas, kako se pišete?“ ponavlja polkovnik glasnejše.

Stari vojak zbere vse svoje čute in se zatajuje iz vseh svojih moči.

„Bo . . . bo . . . borrrr . . . rhi“, jame odgovarjati s smrtnim zaničevanjem. Na to se spet strese, vgrizne v ustni, zamiži, pa odpre usta na stečaj, kakoz bi hotel koga celega pogoltniti.

„Moj Bog! tega moža vije božjast“, reče polkovnik, korak nazaj stopivši. „Je-li ste to bolezen uže večkrat na njem opazili, gospod jezdoznik Potiski?“

„Ne, še nikdar, gospod polkovnik“, odgovori jezdoznik, pristopivši k podčastniku in prijemši ga za čelado; „morda je verižico preveč pritegnil.“

Rekši, stegne roke, da bi jermen ohabil. Ta hip pa Borinec tako strašansko kihne, da polkovnik, jezdoznik in pobočnik za skok odlete in zadnji na prste stopi drugemu.

in več pisem, v katerih je načrt zarote. Neredi se niso nikoli vršili, ko so zaprli zarotnike; najbrže je redna vojska še vsa zvesta monarhičnim načelom.

Komaj se je polegel vihar, kateri je oznanjal nevihto ob afganski meji, uže zopet pošiljajo londonski listi v svet vznemirljivo vèst, da so ruske čete na obalah Heriruda zelo mnogobrojne, da ima Angleška torej povoda dovelj, biti zelo oprezna pred Rusijo. To pa so le, dejali bi, izmišljene senzacije novice v zdanjem pustnem času; kaj pa se namerava z njimi njimi doseči, ni možno določiti.

„Standard“ priobčuje naslednje poročilo svojega poročevalca od afganske meje: Emir izdal je v Heratu razglas, v katerem naznanja, da je dobil od indijske vlade velik red, in zatrjuje, da vsled tega upa od Indije pomožne vojne, če bode treba z vojno braniti njegove interese. — Ruske čete prekoračile so Herirud. Zasele so več novega ozemlja. V Penždu uničila je kužna bolezen uže mnogo tam nastavljenih ruskih vojakov.

Razne vesti.

— (Oče in hči.) Z Dunaja se poroča: Pred nekolikimi dnevi hotela je mlada lepa deklica skočiti s Ferdinandovega mosta v vodo, a jo je vender o pravem času še prijel prileten mož, ki je prihitel za njo. Občinstvo, ki se je bilo v mnogobrojnem številu zbralo okolo teh dveh, čulo je deklico vsklikniti besede: „Veste oče, tako ne boste več delali z menoj!“ Kakor se je pozneje dognalo, imenuje se nesrečna deklica Alojzija E. in je stara 27 let. Mož, ki je zabranil, da ni skočila v vodo, je njen oče. Pri policiji izpovedala je deklica, da njen oče brez vsacega povoda z njo tako strogo ravna, da tega več prenašati ne more in da si je vsled tega hotela življenje vzeti. Oče izgovarjal se je, da nad svojo hčerjo le zaradi tega tako strogo pazi, ker se boji, da ne bi zašla na napačna pota. Deklica se vender ni hotela vrniti z očetom domov, ampak je prosila, da naj oblastnija za nje varnost skrbi.

— (Živ pokopan.) Iz Sarajeva se piše: Tukajšnje časopisje poroča o groznem dogodku, da je bil namreč nek vojak živ pokopan. Pred nekolikimi dnevi primerilo se je, da je zbolel blizu Sarajeva nek novinec in da je na videz umrl. Ker je bil mohamedanec, pokopali so ga še tisti dan. Kmalu potem, ko so bili krsto zagreblji, začulo se je izpod zemlje stokanje. Vender ljudje niso imeli poguma, da bi bili pokopanega zopet odgreblji, da, turški duhovnik je to celo naravnost prepovedal. Ko pa si je nekoliko mladih ljudi konečno vender vzelo pogum, nesrečnika odkopati, bilo je uže prepozno. Vender ni bilo težko konstatovati, da je bil nesrečni novinec res živ pokopan in da se je v grobu zadušil. Stanje, v katerem so dobili truplo in iz različnih znamenj, ki so se nahajala na njem, dalo se je sklepati, da je mladi človek v najstrašnejših mukah končal svoje življenje.

„Bodite vender previdni, da ne bote hodili po mojih nogah“, deje jezdoznik bolečega obraza. Zdaj črskne Borinec drugič, pa tako silno, da z desno pestjo butne Brusa v želodec, in Brus več stopajev odskoči. Polkovnik, jezdoznik, pobočnik skočijo tudi nazaj, v tem pa drugi prvega s podpetkom udari v piščal.

„Kako, da nič ne pazite, gospod!“ dé polkovnik, tareč si boleče mesto.

Ta trenotek se razširi zopet Borincu nos, vseh deset prstov skrivi v pesti. Tretjega tega izbruha pa okoličani niso čakali, ampak so se rešili pravi čas.

Polkovnik se hitro prime za čelado, kakor bi dejal, da vse domov odpušča; pobočnik je repariral za njim; jezdoznik primrmra k vojakom; Borinec sosedu se umakneta za tri stopinje. Borinec se iztreska, a zdaj nikomur ne v škodo.

„Grom in strela! Brus, ti imaš duhan od samega vruga“, pravi Borinec, tresoč se in solze iz oči si brišoč.

„Tvoj je bil prav slab“, dé Brus.

„Kaj praviš, je-li gospod polkovnik o tem kaj opazil, da sem kihnil?“

— (Potres.) Iz Sarajeva se poroča, da so minolo saboto čutili močan potres, kateri je trajal štiri sekunde; ob potresu čulo se je votlo podzemeljsko bobnenje.

— (Tiger pobegnil.) Iz Berna se poroča o naslednjem dogodku, kateri se je vršil minolo sredo: Po noči okolo 11. ure, ko se je več ljudi še sprehajalo, nekaj pa jih je pilo v pivnicah, nastal je grozen strah, kajti med množico raznesla se je vèst, da je iz menažerije pobegnil tiger. Pod vozom, kjer je bil zaprt, ležal je lep pes z dvanajsterimi mladiči. To je bilo za krvoločno žival prvi plen, na katerega se je vrgla. Pes, da-si je bil smrtno ugriznjen, mogel je vender še nekaj sekund tuliti ter opozoriti menažerijsko osebje na tigra. Takoj razširila se je vèst: Tiger je pobegnil! in ljudje od menažerije prihiteli so k bližnji hiši ter vpili: Dajte puško, dajte samokres! Naglo se je prižgalo več bakel, da bi tako z lučjo ustrašili žival. Kakih dvanajst mož obdalo je žival, katera je bila še vedno pod vozom, in kmalo se jim je posrečilo uloviti jo z močno omaro. Tiger je baje vreden 20 000 frankov. Kako je bilo možno, da je tiger ušel iz kletke, se ne vé.

— (Dober izgovor.) Mož: „Kdo pa je uže zopet celo steklenico vina izpil?“ — Žena: „Jaz, ker ne trpim vina v hiši, da se vender enkrat nesrečnemu pijančevanju odvađiš!“

Domače stvari.

— (Nj. ces. visokost gospod nadvojvoda Karol Ljudovik) pride baje dne 25. t. m. zjutraj v Celovec k razstavi.

— (Trgovinski minister baron Pino) prišel je na potitnice na svoja posestva v Koroški.

— (Ukaz ministra za bogočastje in uk) z 22. jun. t. l., št. 1857, prenarajena § 18. šolskega in učnega reda ob enim ljudskim učilnicam in meščanskim šolam, in sicer takó-le: § 18. šolskega in učnega reda z 20. avg. 1870. l. se razveljáva, ter naj se v prihodnje glasi: „Odpustno spričevalo (odpustnico), v katerem se mora pri javnih učencih zaznamenovati zadnji razred, oddelek ali skupina učenčeva, daje voditelj šole ter ga podpisujejo vsi učitelji tega razreda, oziroma oddelka ali skupine z učiteljem verouka vred. Odpust iz šole zaznamenuje se v šolski matriki in v šolskem imeniku. V šolskem imeniku zaznamenuje se tudi sklepna sodba, ki se je vsprejela v odpustno spričevalo.“

— (Deželni odbor kranjski) razgláša: Za učence s Kranjskega izpraznjena je na c. kr. živinozdravniški šoli na Dunaji ustanova letnih 300 gold. Prošnjiki za to ustanovo morajo dokazati, da so dostojni na Kranjsko, da so z dobrim vspehom dovršili 6 razredov gimnazije ali realke, da so zmožni slovenskega in nemškega jezika in da so spolnili 18. in še ne prekoračili 26 leto starosti. Pouk traja tri leta. Učenci se imajo za vsprejem v šolo prvi teden oktobra

„To je gotovo“, odvrne drugi žalostno.

„Potlej mi bodi Bog milostljiv, ta bo lepa.“

Stvar se je pa še precéj dobro poravnala. Kihavica more vsakega prijeti, ne da bi bil dotični sam kriv. To je uvidel gospod polkovnik in tudi gospod jezdoznik, dasi je še dolgo rentočil, kako ga prsti na nogi bolé.

Mali gospodje so vselej ostrejši od velikih.

Borinec, prispevši domov k svoji stari, se nasloni na okno in po dolgem premislu sodi: „Brus je huncvet! Gotovo je zavitka premenil.“

Spet poišče zavitek, pa si privoščí jemaj nosljanca, ki ga premišljeno spravi v nos. V dveh minutah mu žena prinese juho, in ko jo pred njega postavi, razmakne Borinec usta do ušes, kakor bi jo hotel ugrizniti, spesti roko, pa mahne po juhi, da na vse strani brizgne.

„Pomagajte!“ vpije žena. „Mož mi je znorel!“

„Tiho mi bodi!“ zapové Borinec.

„Brus vender ni huncvet... Njegov jemaj je bil še močnejši... vse mogoče... Ta človek mora imeti podkovan nos.“

Zlatorodov.

pri ravnateljki živinozdravniške šole na Dunaji oglasiti. Prošnjiki za to ustanovo naj svoje s krstnim listom in šolskimi spričali podprte prošnje do 20. avgusta leta 1885 uložé pri deželnem odboru kranjskem.

— (Nove maše) imeli bodo letos sledeči novoposvečeni mašniki: Gosp. Bulovec Mihael 9. avgusta v Radovljici; g. Erzar Matija 15. avgusta v Cerkljah; g. Klemenčič Mihael 26. julija na Blejskem jezeru; g. Pakič Marka 26. julija v uršulinski cerkvi ob 6. uri zjutraj v Ljubljani; g. Pehani Alojzij 27. julija pri sv. Jakobu v Ljubljani; g. Ščinkovec Avgust 26. julija v Kameniku; g. Ambrož Janez 26. julija v cerkvi Jezusovega Srca v Ljubljani ob 8. uri zjutraj; g. Kos Josip 26. julija v Šmihelu pri Novem Mestu; g. Kramarič Josip 26. julija pri sv. Jakobu v Ljubljani; g. Kunavar Janez 9. avgusta v franciskanski cerkvi v Ljubljani; g. Mali Anton 26. julija na Rožniku ob 9. uri dopoldne; g. Pavlič Janez 2. avgusta v Kranji; č. o. Hirsch Henrik, franciskan, 2. avgusta v franciskanski cerkvi v Kameniku; čast. o. Skuhala Teodozij, franciskan, 26. julija v franciskanski cerkvi v Kameniku.

— (Občinske volitve.) Iz Črnomlja se nam piše: Pri volitvi novega občinskega predstojništva v občini Lokvici bili so izvoljeni, in sicer županom Martin Dragovan iz Spodnje Lokvice, občinskim svetovalcem pa Marko Črnugelj, Martin Gornik, oba iz Gabrovca, in dalje Martin Šuklje in Marko Škof iz Górenje Lokvice. — Pri novi volitvi občinskega predstojništva v občini Suhorje pa je bil izvoljen županom Ivan Ambrožič iz Bereče Vasi, a občinskim svetovalcem Fran Kenda iz Suhorja, Jakob Snedec iz Sel in Josip Petrič iz Dragumlja.

— (Požar.) Z Viča poroča se nam z dné 20. t. m.: Danes nastal je v kozolcu Ivana Jaceta, ki je bil napolnjen z deteljo, ječmenom in ržjo, ogenj in je kmalu vse uničil. Najbrž zažgali so otroci. Škoda ceni se na 260 gld. Zavarovan pogoreli ni bil.

— (Toča.) Iz Kočevja se nam piše: Dne 17. t. m. nastala je v Kostelju huda nevihta, med katero se je vsula gosta toča, ki je vse poljske pridelke in sadje skoro po polnem uničila.

— (Spomin na Vis.) Iz Trsta se z dné 20. t. m. poroča: Včeraj priredilo je društvo „Austria“ veliko slovesnost na morji v spomin na slavne dni pri Visu. Pri odhodu zbralo se je na nasipu San Carlo več tisoč oseb, katere so navdušeno klicale: Živela Avstrija, živio nje vladar, živela cesarska hiša! V Piranu, kjer so se pred kratkim vršile irredentovske demonstracije, svirala se je cesarska pesen. Od Pirana doneli so tisočeri klici: Živela Avstrija. Potem se je na morji zažigal umetalen ogenj in se spuščale rakete.

— (V državni deški šoli v Trstu) bilo je koncem tega šolskega leta 1156 učencev; izmed teh je bilo 791 Italijanov, 180 Slovanov in 174 Nemcev. Prosti pouk v italijansčini je obiskovalo 747, slovenski pa 174 učencev.

— (V državni dekliški ljudski in meščanski šoli v Trstu) je bilo koncem zadnjega šolskega leta 657 učenk, in sicer 551 v ljudski in 106 v meščanski šoli. Med temi je bilo 368 Italijank, 205 Nemk in 73 Slovenk. Z dobrim vspehom je izvršilo šolo 553 učenk, 79 jih je padlo in 28 ni bilo izpitanih.

— (Razpisana služba.) V Opatiji se ustanovi nova z brzojavom združena pošta. Poštno vodstvo je uže razpisalo konkurz. Kavcija 200 gld., letna plača 150 gld. za pisarniške potreščine 40 gld., za brzojavno službo 120 gld., in 365 gld. za vsakdan trikratno poselsko pešno pot med Opatijo in pošto v Voloskem. Prošnje se imajo vložiti v dveh tednih pri poštnem in brzojavnem vodstvu v Trstu.

— (Nova vojna ladija „Patagonia“,) ki se je izdelala v „Stabilimento tecnico Triestino“ v Trstu za argentinsko republiko, spustila se je v terek v morje. Nese lahko 1450 ton, obe mašini imati 2400 konjskih moči in prepluje 14 morskih milj v eni uri.

— (Svinec na svinčenih strehah v Benetkah.) Povodom popravljanja strehe na doževski

palaci in na starih benečanskih zaporih preiskal je nek slučajno tam bivajoči nemški kemik nekatere slabe svinčene plošče. Preiskovalec je našel, da so te plošče izdelane od svinca, kateri nima v sebi prav nič srebra. Ker pa, kakor znano, v prejšnjih časih niso umeli popolnem ločiti svinca od srebra, da ima torej svinca vedno nekoliko srebra v sebi, izrekel je ta učenjak domnevanje, da so te svinčene strehe v Benetkah izdelane od svinca iz Koroške, kjer se jedino nabaje s srebrom umešan svinca. In to so kmalu potrdili arhivi. V arhivih našli so se računi iz 15. in 17. stoletja o svinca, kateri se je tja poslal iz Plajberka (Bleiberg) v Koroški. To nakupovanje koroškega svinca za benečansko ljudovlado posreboval je več let v Benetkah naseljen Korošec Widmann. Obitelj Widmann iz Koroške je uživala v Benetkah velike časti ter bila zelo bogata; in še danes stoji palača, katera nosi njihovo ime.

Narodno - gospodarstvene stvari. Za konjerejce.

Omenili smo pred kratkim uže, da se bode letos vršilo na mnogih krajih premijiranje kónj; z ozirom na to bode umestno, če opozorimo konjerejce na naredbo c. kr. poljedelskega ministerstva z dné 19. junija 1884. l., št. 946. Naredba ta slóve:

Večkrat izraženo željo, da bi c. kr. erar potrebne konje za vojno kupoval neposredno od kmetovalcev, koji izrejšajo sposobne konje, so dotične oblasti spoznale kot opravičeno.

Dobro sredstvo, neposredni nakup kónj pospeševati, so semnji za mlade, za vojno sposobne konje (Remonten-Märkte), kateri se bodo s časom vpeljali. Da se taki semnji povoljno obnesejo, treba je poprej posebnih priprav.

Zaradi tega je ukrenilo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo po dogovoru s c. kr. vojnim ministerstvom naredbo, da se bodo kupovali vsako leto o priliki premijiranja kónj za vojno sposobni mladi konji „remonte“ imenovani; za nakup remont pooblaščen je poveljnik dotične žrebčarske postaje.

Takošen nakup remont vršil se bode uže pri letošnjem premijiranju kónj pótém poveljništva žrebčarske postaje po tem-le načinu:

Kupovali se bodo pri imenovanem premijiranju navadni konji za ježo kavalerije in artilerije ter vprežni konji za artilerijo; nadalje remonte za remontno postajo v Pibru in konji za ježo po višji ceni, to je, konji za oficirje.

Pri nakupu so merodajne določbe dotičnih vojaških službenih knjig (Pferdewesen des k. k. Heeres I. Theil).

V prvi vrsti gledalo se bode na nakup remont za ježo ter se bodo kupovali izjemoma tudi polpetoletni konji.

Remonte za kavalerijo, koje se imajo oddati takoj dotičnim polkom, ravno tako remonte za ježo pri artileriji ne smejo biti manj stare kot 4 leta; vprežni konji za artilerijo pa ne pod 4½, le če so iz kakega kobilarstva, smejo biti le 4 leta stari.

Konji, določeni za remontno postajo v Pibru, morajo biti vsaj tri leta stari.

Povprečna cena pri nakupu remont bode ta-le:
275 gold. za navadnega konja za ježo podčastnikom artilerije in kavalerije sploh;

325 gold. za konja za ježo oficirjem pri kavaleriji in artileriji;

350 gold. za vprežnega konja za artilerijo;

250 gold. za konja določenega za remontno postajo v Pibru.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Gradec, 20. julija. Namestnik razpustil je tukajšnje nemško društvo, ker je prekoračilo meje svojih pravil.

Petrograd, 20. julija. Iz žitorodnih krajev dohajajo neprestano poročila o slabi žitni letini. Na jugu pričeta žetev ozimine je dala komaj srednji pridelek; jaro žito se je povsodi slabo obneslo.

Varšava, 20. julija. Iz Moskve se brzojavlja tukajšnjim listom, da so bili včeraj v raznih delih mesta požari.

Madrid, 20. julija. „Gaceta“ konstatuje, da je včeraj 2005 oseb obolelo na koleri in 851 oseb umrlo. Izmed umrlih jih je 8 v Madridu, 51 v provinciji Alikanti, 287 v Aranjuezu, 84 v Murciji, 60 v Soriji in 31 v Jaenu.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 21. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.70
„ „ „ srebri	83.40
Zlata renta	109.05
5% avstr. renta	99.75
Delnice narodne banke	870.—
Kreditne delnice	284.90
London 10 lir sterling	124.90
20 frankovec	9.89
Cekini c. kr.	5.87
100 drž. mark	61.30

Uradni glasnik

z dné 20. julija.

Naprava novih zemlj. knjig: Pri c. kr. mest. deleg. okr. sodnji v Rudolfovem za katastralno občino Hmelčice; poizvedbe dné 25. julija ondaj. — Pri c. kr. okr. sodnji na Brdu za katastralno občino: Št. Valentin, poizvedbe dné 20. do 25. julija; Gôr. Koseze dné 27. do 31. julija; Peče dné 3. do 8. avgusta; Moravče dné 17. do 22. avgusta; Dritaž od 1. do 9. septembra, in sicer vselej od 8. do 12. ure dopoludne.

Eks. zemlj. dražbe: V Kostanjevici posestvo Jan. Dvornika iz Krške Vasi (4800 gld.) dné 29. julija.

Tuji.

Dné 18. julija.

Pri Maliči: Neuspiel, zavarov. nadzornik, in Forster, z Dunaja. — Lindermann, predsednik, s soprogo, iz Rovinja. Gutmann, kapitan, in Smoquina, nadmagaciner, z rodbino, iz Trsta.

Pri Slonu: Wallerstein, potov., z Dunaja. — Dr. Sounig, Lloydov zdravnik, s soprogo, in Toyerli, zasebnica, z rodbino, iz Trsta. — Cornelli, c. kr. okr. tajnik, s soprogo, iz Poreča. — Deseppi s soprogo z Reke. — Končar, c. kr. nadporočnik, iz Gorice.

Pri Bavarskem dvoru: Mattersdorfer, učitelj, iz Celovca. Pri Južnem kolodvoru: Abram, lesotrzec, in Winkler iz Trsta. — Ballusch in Gadmer z Reke. — Fischer, zasebnica, iz Pulja. — Meyr, dijak, iz Štajerske. — Oliva iz Rimskih Toplic.

Pri Avstr. carji: Tinkel, potov., z Dunaja. — Koschatzky, c. kr. uradnik, s soprogo; Dovgan, želez. uradnik, s hčerko, Aljancič, sluga, in Trost, vrtar, iz Trsta.

Dné 19. julija,

Pri Maliči: Weimershauser iz Schaffhausena. — Leuchter iz Breslana. — Vit. pl. Marschak, c. kr. vladni svetnik, z rodbino; Schäfer in Springer, trgovca, z Dunaja. — Dr. Biasoletto, lekar, z rodbino; Leban, trgovec, s sinom, in Ghega, kadet-podčastnik, iz Trsta. — Ricker, kadet-podčastnik, iz Gradca. — pl. Scarpa in Giseko, tovarnar, z Reke. — Blešich, zasebnica, s hčerko, iz Corice. — Frallich, c. kr. lajtnant, iz Celovca. — Aškerc, kaplan, iz Šmarja.

Pri Slonu: Fritsche, tovar. oskrbnik, iz Solnograda. — Leugnik iz Trsta. — Bačić z Reke. — Eberth Antonija iz Gorice. — Chat, posestnik, iz Zadra. — Melikoš, posestnik, iz Sela. — Milovanović, posestnik, iz Cetinja.

Pri Avstr. carji: Lap, račun. podčastnik, iz Gradca. Pri Tavčarji: Jablanovski z Dunaja. — Vit. pl. Porcula, veletržec, z rodbino, iz Trsta. — Jellouschek, trgovec, s soprogo, z Reke.

Pri Južnem kolodvoru: Bondi, konjetrzec, in Klein, agent, z Dunaja. — Ress Marija iz Ljubna. — Merlo iz Trsta. — Slivnik, potov., iz Slave. — Šeško iz Planine.

Umrli so:

Dné 19. julija. Rozalija Pichler, soproga privatnega uradnika, 32 l., Reber št. 5, možganska sušica.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
20. julija	7. zjutraj	737.45	19.8	bzv.	jasno	0.00
	2. pop.	736.03	29.7	svzh. sl.		
	9. zvečer	737.41	23.2		d. obl.	

Moje takó priljubljeno, ne prozorno, ampak istinito vsebinsko, povsodi kot izbornó priznано

univerzalno glicerín-milo

prilporočam vsakemu kot najnežnejšo in zdravjo kože ugajajočo umivalno milo. Isto odpravlja pri daljši porabi vse pege, kožne izpuške, preveliko kožino rudečico in podeljuje isti sploh največjo nežnost in čisto belino; komad stane 10 kr., 14 in 20 kr. — Neobhodno potrebno za umivanje otrok. Samo pristno iz tovarne (49) 12—10

H. P. Beyschlag-a v Avgšpurku.

Jedina zaloga v Ljubljani pri

K. Karingerji Mestni trg št. 8.

(45) Ivan Lapajne v Krškem 30—28

je izdal sledeče knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Štajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino štajerskih Slovencev 1 gld. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne pisanke in risanke; mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Tržaška komercijalna banka

v
Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejme denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnških po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaških lokalnih listih. (66) 36—9

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navódu (58) 15

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), ulesa, bolezni soála in v mehurji, polucije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dóbi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariabilderstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popóldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Razno blago za pletenje in tkanje dr. Gustav Jaegra

normalno perilo, nogovice, žoki, plavarske hlače, znojni telovniki, rokavice,

jopiči za gospé

ki se nosijo vrh obleke itd., v velikem izbiri in po najnižjih cenah pri

C. J. Hamann-u

Mestni trg. (52) 12

V založništvo našem izišla je na svitlo knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pol v 8. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.